

центральне місце посідають Прем'єр-міністр України та Міністр фінансів України.

Список використаної літератури:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 р (Редакція від 02.04.2020 № 540-IX). URL: www.rada.gov.ua
2. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III (Редакція від 02.04.2020 № 540-IX). URL: www.rada.gov.ua
3. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. (Редакція від 06.02.2020 № 467-IX). URL: www.rada.gov.ua
4. Про Регламент Верховної Ради України : Закон України від 10.02.2010 р. № 1861-VI. (Редакція від 04.02.2020 № 207-IX, 469-IX). URL: www.rada.gov.ua

Ключові слова: бюджетний процес, учасники бюджетного процесу, порушення бюджетного законодавства, відповідальність учасників бюджетного процесу, складі порушень бюджетного законодавства.

Ключевые слова: бюджетный процесс, участники бюджетного процесса, нарушения бюджетного законодательства, ответственность участников бюджетного процесса, составы нарушений бюджетного законодательства.

Key words: the budget process, participants of the budget process, violations of budget legislation, responsibility of participants of the budget process, compositions of violations of budget legislation.

САНДУЛ ЯНА МИКОЛАЇВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри адміністративного і фінансового права,
кандидат юридичних наук*

ПИТАННЯ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПОМІЧНИКА СУДДІ

Реформування судової системи України розпочате ще в 2015 році, відобразилось у Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки затвердженої указом Президента України від 20 травня 2015 року [1]. Ним було передбачено оновлення законодавства, спрямованого на відновлення довіри до судової влади та суміжних правових інститутів. Питання оновлення судової системи стосувалося не тільки суддів, а і помічників суддів як важливої ланки судової системи покликаної, перш за все, забезпечувати ефективну діяльність судді, що означає якість судочинства України в цілому.

Незважаючи на те, що введення посади помічника судді в українських судах було одним із кроків, зроблених в рамках судової реформи, яка розпочалась відразу після отримання Україною незалежності, правовий статус помічника судді суттєво змінився, деталізувався та актуалізувався саме в останні роки.

Свій вклад в розробку та дослідження даного питання зробили такі науковці як: В. Авер'янов, Ю. Битяк, О. Безпалова, В. Бойко, А. Борко, М. Бояринцева, М. Булкат, В. Галунько, Т. Коломoeць, В. Колпаков, С. Кічмаренко, В. Ковальська, А. Ковальчук, О. Кузьменко, В. Лаговський, А. Д. Мандичев, А. Манжула, С. Обрусна, Я. Окар-Балаж, В. Панчук, А. Рибас, П. Шпенова та інші. Разом з тим, питомою кількістю досліджень не враховує останніх змін діючого законодавства. Динамічне реформування юридичної природи статусу помічника судді зумовлює актуальну необхідність дослідження його аспектів. Ціла низка прийнятих в останні роки нормативно-правових актів щодо правового статусу помічника судді актуалізувала важливість наукового роз'яснення для більш ефективного впровадження очікуваних змін у реальності сьогодення.

Кардинально статус помічника судді змінився з ухваленням Закону України «Про державну службу» № 889-VIII від 10.12.2015 р., що набрав чинності з 01.05.2016 р., яким у практику державного будівництва України було запроваджено інститут патронатної служби. Так згідно ч. 1 ст. 92 цього Закону помічники суддів втратили статус державних службовців та набули статусу працівників патронатної служби. Тим самим розробники Закону «Про державну службу» наголошують, що статус помічника судді як патронатного, а не державного службовця відповідає європейським стандартам.

Згідно тлумачного словника патронатна служба (англ. *patroningservice* від лат. *patronus* – «покровитель») – це сукупність осіб, яких самостійно добирають і приймають на посади згідно зі штатним розписом та категорією керівники державних органів та органів місцевого самоврядування [2, с. 309].

Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016 р. № 1402-VIII (а саме ст. 157) визначає загальний статус помічника судді та передбачає, що кожен суддя має помічника (помічників), статус і умови діяльності якого (яких) визначаються цим Законом і Положенням про помічника судді, затвердженим Радою суддів України.

18 травня 2018 р. Рада суддів України затвердила нове Положення про помічника судді (далі – Положення). Члени Ради суддів України затвердили його одноголосно з огляду на те, що кожен помічник судді – це спеціаліст, який забезпечує виконання суддею повноважень щодо здійснення правосуддя. Важливим моментом є те, що дане положення було розроблене з урахуванням пропозицій та зауважень помічників суддів з усієї України. Також важливо зазначити, що нове Положення в порівнянні з попередньою редакцією більш детально регламентує інтереси власне самих помічників суддів. Так, положення містить 25 пунктів, зокрема щодо: права судді мати додаткового помічника (п. 11); порядку нарахування премій, застосування заохочень та дисциплінарних стягнень (п. 15, 16, 17); права на додаткову відпустку за особливий характер праці (п. 18); порядку заміщення секретаря судового засідання помічником судді (п. 20) тощо.

Положення про помічника судді визначає, що помічник судді – це працівник патронатної служби в суді, який забезпечує виконання суддею повноважень щодо здійснення правосуддя [3]. При цьому, в Положенні окремо прописано про посади помічника: голови суду; заступника голови суду; судді-члена Ради суддів; секретаря судової палати апеляційного суду.

Загалом, на помічника судді покладено досить великий обсяг обов'язків, а тому вимоги до помічника судді є достатньо високими, оскільки якісна робота судді значною мірою залежить від якісної, професійної та висококваліфікованої роботи його помічника [4].

Традиційно, діяльність помічника судді в науковій літературі розглядають в контексті організаційного забезпечення суддів [5, с. 159], розуміючи під ним методи і засоби, необхідні для того, щоб судочинство було доступним і ефективним. Проте, сьогодні, в умовах переосмислення ролі та значення посади помічника судді у процесі здійснення правосуддя, і судді, і державні діячі погоджуються з думкою про те, що професія помічника судді є не просто технічним засобом організаційного забезпечення діяльності судді, а набуває рис самостійного правового інституту [6].

Незважаючи на прийняття нового Положення, правовий статус помічника судді все ще потребує додаткового нормативного врегулювання. Зокрема, залишається відкритим питання щодо доцільності віднесення посади помічника судді до патронатної, а не державної служби. Також, недостатньо регламентовано інститут «додаткового помічника», питання здійснення помічником судді повноважень секретаря судового засідання. Досить дискусійними видаються окремі положення щодо оплати праці помічника (зокрема, щодо надбавок) та додаткової відпустки. Небезпекою для української судової системи є також наявність корупційних ризиків через скасування у помічників суддів статусу державних службовців, оскільки тепер вони не підпадають під дію законів «Про запобігання корупції» та «Про очищення влади». Таким чином, деякі положення законодавства щодо правового статусу помічника судді потребують додаткового роз'яснення та тлумачення, а деякі – коригування на законодавчому рівні.

Список використаної літератури:

1. Про Стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки: Указ Президента України від 20.05.2015 р. № 276/2015. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/276/2015>
2. Серьогін С. М. Енциклопедія державного управління у 8 т. / С.М. Серьогін // Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Київ: НАДУ. 2011. Т. 6: Державна служба. 2011. 524 с.
3. Положення про помічника судді: Рішення Ради суддів України № 21 від 18.05.2018 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr021414-18/>
4. Посада помічника судді – престиж чи відповідальність. URL : <http://www.vaas.gov.ua/news/posada-pomichnika-suddi-prestizh-chi-vidpovidalnist/>

5. Куйбіда Р. О. Реформування правосуддя в Україні: стан і перспективи: Монографія. О. Куйбіда. К.: Атіка. 2004. С. 195.
6. Круглий стіл: «Помічники суддів в Україні: вітчизняні реалії та європейські перспективи». URL : www.viaduk.net/

Ключові слова: судова реформа, помічник судді, правовий статус, державна служба, патронатна служба.

Ключевые слова: судебная реформа, помощник судьи, правовой статус, государственная служба, патронажная служба.

Key words: assistance judge, legal status, public service, executive support service.

КОРНУТА ЛЮДМИЛА МИХАЙЛІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри адміністративного і фінансового права,
кандидат юридичних наук, доцент*

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ: ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ

В сучасних умовах розвитку України, розбудови правової держави, становленні інформаційного суспільства та створенні громадянського суспільства гостро постає проблема висококваліфікованих кадрових фахівців для державної служби. Окрім того, ситуація, що складається у процесі забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя населення у зв'язку із поширенням нової вірусної інфекції, вимагає підвищеної уваги та відповідальності, а також професіоналізму зі сторони службових осіб, що сьогодні займають посади в державних органах. Україні потрібні здібні та рішучі державні службовці котрі здатні активізувати процеси розбудови держави умовах пандемії та приймати необхідні державно-управлінські рішення. Однак, умови життя та професійної діяльності, що складаються у період надзвичайної ситуації вносять корективи в звичний ритм здійснення професійних повноважень та проходження службової кар'єри, а також вимагають пошуку нових підходів до реалізації професійного навчання та професійної підготовки державних службовців.

Важливою складовою системи та процесу професійної управлінської діяльності державних службовців є інформаційна діяльність, яка передбачає сукупність інформаційних процесів пошуку, збирання, створення, систематизації, аналітичної обробки, використання, поширення, зберігання та захисту інформації на основі новітніх інформаційних технологій з метою реалізації відповідної державної політики у відповідній профільній сфері, прийняття управлінських рішень та їх виконання [4, с. 6]. В таких умовах відповідальність та професіоналізм державних службовців відіграють ключову роль для благополуччя населення та розвитку країни. Одним із шляхів підвищення професіоналізму державних службовців є ефективне функціонування й удоско-